

Aneks 5.

Występowanie ptaków w siedliskach Złącznika I Dyrektywy Siedliskowej

Tabela opracowana na podstawie tomów Podręcznika-Siedliska, pod redakcją

Prof. Jacka Herbicha, który uprzejmie zgodził zapisy kolumn „Definicja” i „Uwagi i zasięg występowania siedliska w Polsce”

Kod typu siedliska	Nazwa siedliska	Definicja	Uwagi i zasięg występowania siedliska w Polsce	Gatunki ptaków związane z danym typem siedliska
1110	Piaszczyste ławice podmorskie	Piaszczyste ławice w sublitoralu, stale zanurzone (zalicza się tu podmorskie, piaszczyste ławice niezależnie od tego, czy są porośnięte roślinnością tak podmorskich, czy nie). Głębokość wody rzadko przekracza 20 m. Najczęściej brak roślinności dennej, z wyjątkiem roślin porastających leżące na piasku pojedyncze kamienie. Charakterystyczne są zgrupowania bezkręgowców dennych o dużej różnorodności gatunkowej.	Kryteria te spełniają obszary specjalnej ochrony: Zatoka Pomorska, Przybrzeżne Wody Bałtyku i przeważająca część Ławicy Słupskiej, Północno-wschodnia część Ławicy Słupskiej, z dnem zbudowanym z głazów i kamieni z bogatymi zbiorowiskami roślinnymi i ławicami omułka, została zakwalifikowana do typu siedliskowego „skaliste i kamieniste dno morskie”.	bielaczek, czernica, gągoł, głowienka, kormoran, lodówka, markaczka, mewa pospolita, mewa mała, mewa siodłata, nur czarnoszyi, nur rdzawoszyi, nurmik, nurogęs, ogorzatka, perkoz dwuczuby, rybitwa białoczelna, rybitwa czubata, rybitwa popielata, rybitwa rzeczna, rybitwa wielkodzioba, szlachar, śmieszka, uhla
1130	Ujścia rzek (estuaria)	Ujściowy odcinek rzeki znajdujący się pod wpływem słodkich wód rzeki oraz wód słonawych przenikających z morza, generalnie jednak pod przeważającym wpływem wód słodkich.	Kryterium jest fakt mieszania się wód rzecznych i morskich. Kwalifikują się tu obszary wodne ujścia Wisły Przekopu i ujścia Wisły Śmiałej (wraz ze stożkami ujściowymi), ujście Szkarpaawy, ujściowy rejon Piaśnicy, ujścia Czarnej Wody, Redy i Dziwny.	batalion, bernikla kanadyjska, biegus krzywodzioby, biegus malutki, biegus rdzawy, biegus zmienny, biegus zmienny <i>schinzi</i> , bielaczek, bielik, brodziec piskliwy, brodziec śniady, brzegówka, czapla siwa, gągoł, gęgawa, głowienka, kamusznik, kormoran, krwawodziób, krzyżówka, kszyc, kulik mniejszy, kulik wielki, kwokacz, lodówka, tabędź czarnodzioby, tabędź krzykliwy, tabędź niemy, łyska, mewa czarnogłowa, mewa mała, mewa pospolita, mewa siodłata, mewa żółtonoga, nur czarnoszyi, nur rdzawoszyi, nurogęs, ogorzatka, ohar, ostrzygocjad, perkoz dwuczuby,

perkozek, piaskowiec, płatkonóg szydłodzioby, rybitwa białoczelna, rybitwa białoskrzydła, rybitwa czarna, rybitwa czubata, rybitwa popielata, rybitwa rzeczna, rybitwa wielkodzioba, sieweczka obrożna, sieweczka rzeczna, siewnica, szablodziób, szczudłak, szlachar, szlammik, śmieszka, świstun, wodnik, zielonka, zimorodek

batalion, bączek, bąk, bernikla kanadyjska, biegus krzywodzioby, biegus malutki, biegus rdzawy, biegus zmienny, biegus zmienny *schinzii*, bielaczek, bielik, błotniak stawowy, brodziec piskliwy, brodziec śniady, brzęczka, cyraneczka, cyranka, czapla biała, czapla siwa, czernica, gągoł, gęgawa, gęś białoczelna, gęś zbożowa, głowienka, hełmiatka, kamusznik, kormoran, krakwa, krwawodziób, krzyżówka, kszyc, kulik mniejszy, kulik wielki, kwokacz, tabędź czarnodzioby, tabędź krzykliwy, tabędź niemy, łęczak, łyska, mewa czarnogłowa, mewa mała, mewa pospolita, mewa siodłata, mewa żółtonoga, nur czarnoszyi, nur rdzawoszyi, nurogęś, ogorzałka, ohar, ostrzygojad, perkozek, perkoz dwuczuby, perkoz rdzawoszyi, płaskonos, płatkonóg szydłodzioby, podgorzałka, remiz, rokitniczka, rożeniec, rybitwa białoczelna, rybitwa białoskrzydła, rybitwa czarna, rybitwa czubata, rybitwa popielata, rybitwa rzeczna, rybitwa wielkodzioba, rybołów, słowik szary, szablodziób, szczudłak, szlachar, szlammik, śmieszka, świstun, trzcinniczek, węguska, wodnik, zielonka, zimorodek, żuraw

Kwalifikowane są tu Zalew Wiślany i Zalew Szczeciński oraz wszystkie jez. przy morskie. Kategoria odbiegająca od innych, bowiem obejmuje nie tylko obszary wodne, ale również strefę przybrzeża i strefę brzegową zaliczonych obiektów.

Przybrzeżna, płytką część morza powstała w wyniku odcięcia mierzeją od otwartego morza.

Zalewy i jeziora przy morskie (laguny)

T1150

bernikla kanadyjska, czernica, gągoł, głowienka, kormoran, krzyżówka, lodówka, tabędź czarnodzioby, tabędź krzykliwy, tabędź niemy, łyska, mewa mała, mewa

Kwalifikowane są tu obszary wodne Zatoki Puckiej Wewnętrznej, wraz ze wschodnimi stokami Ryfu Mew, do głębokości 5 m.

Część morza wcięta w ląd, połączona z morzem i znajdująca się pod jego wpływem, przy ograniczonym wpływie wód słodkich, osłonięta od wpływu falowania, o dnie

Duże płytkie zatoki

T1160

Kod typu siedliska	Nazwa siedliska	Definicja	Uwagi i zasięg występowania siedliska w Polsce	Gatunki ptaków związane z danym typem siedliska
1170	Skaliste i kamieniste dno morskie (rafy)	pokrytym różnorodnymi osadami, z dobrze rozwiniętą sifonowością zbiorowisk fauny dennej, o dużej różnorodności. Istotnym wyróżnikiem jest występowanie zbiorowisk trawy morskiej (<i>Zostera</i>) i rdzestnic (<i>Potamogeton</i>).	Kwalifikowane są tu kamieniste fragmenty ławicy Słupskiej – północno-wschodnia część Ławicy.	pospolita, mewa siodłata, mewa żółtonoga, nur czarnoszyi, nur rdzawoszyi, nurmik, nurogęś, ogorzałka, ohar, perkoz dwuczuby, perkoz rdzawoszyi, perkoz rogaty, rybitwa czubata, rybitwa popielata, rybitwa rzeczna, rybitwa wielkodzioba, szlachar, śmieszka
1210	Kładzina na brzegu morskim	Kładzina – waf brzegowy, nawet jeśli nie jest porośnięty przez roślinność, zbudowany ze szczątków roślin morskich i zwierząt wyrzuconych przez fale lub/i przyniesionych przez rzeki do morza; w tym ostatnim przypadku bardzo liczne bywają kawałki drewna.	Występuje w postaci przerywanego pasa, potencjalnie wzdłuż całego wybrzeża, stosunkowo najczęściej w zatokach i w sąsiedztwie ujść rzek.	biegus krzywodzioby, biegus malutki, biegus rdzawy, biegus zmienny, biegus zmienny <i>schinzii</i> , brodziec piskliwy, brodziec śniady, kamusznik, krwawodziób, kulik mniejszy, kulik wielki, mewa mała, mewa pospolita, mewa siodłata, ostrygojad, piaskowiec, płatkonóg sztyldzioby, sieweczka obrożna, siewnica, szlamnik, śmieszka
1230	Klify na wybrzeżu Bałtyku	Strome urwiska brzegowe powstające wskutek abrazji, czyli podcinania dolnej części urwiska przez fale i obrywania górnej jego części. Roślinność występująca na klawach jest bardzo zróżnicowana, zależnie od typu klawu, rodzaju podłoża i intensywności abrazji.	Kwalifikuje się tutaj tylko podcięcia wysoczyzn morenowych, nie zaliczając podcięć wydm nadmorskich. Klify występują przerywanym pasem wzdłuż całego wybrzeża. Łączna długość wybrzeża z aktywnymi klawami wynosi ok. 45 km.	Występuje typowa awifauna łąska; nie stwierdzono gatunków szczególnie przywiązanych do tego siedliska.
1310	Śródłądowe błotniste solniska z solirodkiem (<i>Salicornia ramosissima</i>)	Skrainie ubogie florystycznie zbiorowiska błotnistych, silnie zasolonych siedlisk. Siedlisko charakteryzuje się silnym zasoleniem podłoża, związanym ze stałym przepływem słonych wód.	Naturalne historyczne stanowiska w Polsce zasilane były przez wody słonych źródeł i wód wglębnych, których obecność wiąże się z występowaniem pokładów soli kamiennej blisko powierzchni ziemi. Brak danych potwierdzających aktualne występowanie tego siedliska przy naturalnych słonych siedliskach w Polsce. Jako wtórne występuje ono na obszarach przemysłowych i zurbanizowanych, a także przy rurociągach doprowadzających solankę do fabryk i odprowadzających słone ścieki do rzek.	Platy siedliska, potencjalnie występujące w Polsce, są zbyt małe, by mogły być zasiedlane przez ptaki jako odrębne siedlisko.

1330	Solniska nadmorskie (<i>Glaucopuccinellietalia</i> część zbiorowiska nadmorskie)	Halofiline łąki, pastwiska i półszuwarowy w nisko położonych, często zatorfionych miejscach, znajdujące się pod wpływem stonnych lub słonawych wód morskich, okresowo lub epizodycznie zalewane. Zaliczane tu siedliska niekoniecznie mają charakter bagienny, chodzi raczej o słone łąki, pastwiska, czasem szuwar, lecz nie takie „solniska”, jak w pozycji poprzedniej.	Nieliczne stanowiska tego siedliska w Polsce rozmieszczone są wzdłuż wybrzeża, a najważniejsze znajdują się na wyspach w rejonie wstecznej delty Świny (zwłaszcza Karsiborska Kępa, Koprzywskie Łęgi, Wydrza Kępa, Koński Smug, Warnie Kępy), nad Zatoką Pucką (rezerwaty Beka, Rieczne Łąki, Słone Łąki), nad Dziwną (Wyspa Chrzęszczewska), Regg (okolice Włodarki). Zalicza się tu także stanowiska zasilane wodami ze słonych źródeł pod Kołobrzegiem.	batalion, biegus krzywodzioby, biegus malutki, biegus zmienny, biegus zmienny <i>schinzii</i> , brodziec piskliwy, brodziec śniady, cyraneczka, cyranka, czajka, gęgawa, gęś białoczelna, gęś zbożowa, krakwa, krwawodziób, krzyżówka, kszyc, kulik mniejszy, kulik wielki, łabędź czarnodzioby, łabędź krzykliwy, łabędź niemy, łączak, mewa pospolita, mewa siodłata, ohar, ostrzygojad, płaskonos, rozeniec, rybitwa białowąsa, szablodziób, szczudlak, śmieszka, świstun, wodniczka
1340	Śródlądowe halofiline łąki	Śródlądowe siedliska łąkowe i szuwarowo-łąkowe tworzące się na terenach naturalnie zasolonych pod wpływem stonnych źródeł i stonnych wód wglębnych, towarzyszących pokładom soli kamiennej. Tworzą się na terenach zasilanych przez płynące lub stagnujące wody słone. Są śródlądowym odpowiednikiem atlantyckich stonnych łąk. Siedliska antropogeniczne zlokalizowane są głównie na obszarach przemysłowych i zurbanizowanych przy sanatoriach oraz obiektach kulturowych związanych z tradycyjnymi metodami górnictwa solnego, zagęszczania solanki i warzenia soli. Poza obszarami przemysłowymi i zurbanizowanymi siedlisko tworzy się na trasach przebiegu rurociągów doprowadzających solankę do fabryk i odprowadzających słone ścieki do rzek.	W klimacie Polski naturalne słone łąki grupują się w miejscach występowania solanek w okolicach Kołobrzegu, w Wielkopolsce, na Kujawach, nad dolną Nidą i na Podkarpaciu. Największe obszary naturalnych stonnych łąk zachowały się na Kujawach w dolinie rzeki Zgłowiączki oraz w Wielkopolsce na obszarze Łąk Pyzdarskich.	Występuje tu typowa awifauna łąkowa; nie stwierdzono gatunków szczególnie przywiązanych do tego typu siedliska.
2110	Inicjalne stadia nadmorskich wydm białych	Niewielkie, inicjalne wydmy powstające w wyższej części plaży. Są określane również jako „wydma pierwotna” lub „wydma przednia”. Mogą tu występować różne zbiorowiska roślinne – najczęściej <i>Elymo-Ammophiletum honckeneyetosum</i> .	Wydmy przednie występują głównie na rozległych, piaszczystych plażach zachodniego i środkowego odcinka wybrzeża Bałtyku, na półwyspie Hel oraz na wybrzeżach Zatoki Gdańskiej. Na odcinkach klifowych w zachodniej części wybrzeża (od wschodniej części Wolina do Dębiny) występują wąskim, przerywanym pasem u podnóża klifów.	biegus krzywodzioby, biegus malutki, biegus zmienny, biegus zmienny <i>schinzii</i> , brodziec piskliwy, kamusznik, mewa mała, mewa pospolita, mewa siodłata, mewa żółtonoga, ostrzygojad, piaskowiec, rybitwa białoczelna, rybitwa czarna, rybitwa czubata,

Kod typu siedliska	Nazwa siedliska	Definicja	Uwagi i zasięg występowania siedliska w Polsce	Gatunki ptaków związane z danym typem siedliska
2120	Nadmorskie wydmy białe	Wydyma wtórna, wyższa od wydmy przedniej, rosnąca dzięki akumulacji transportowanego przez wiatr piasku morską zatrzymywanego przez zagęszczające się rośliny, zwłaszcza piaskownicę zwyczajną <i>Elymus arenaria</i> .	Wydmy białe występują wzdłuż wydymowego brzegu Bałtyku, poza brzegiem klifowym.	rybitwa popielata, rybitwa rzeczna, rybitwa wielkodzioba, sieweczka obrożna, sieweczka rzeczna, siewnica, szablodziób, śmieszka
2130	Nadmorskie wydmy szare	Wydyma stanowiąca w pasie zonacji i sukcesji następane stadium po wydymie białej, w zasadzie ustabilizowana, z początkiem odkładania się próchnicy, porośnięta przez niską roślinność murawową z udziałem szczytlichy siewej, mchów i porostów. Mogą tu występować różne zbiorowiska roślinne – najczęściej <i>Helichryso-Jasionetum littoralis</i> .	Wydmy szare występują przerywanym pasem na całym wydymowym wybrzeżu Bałtyku, rozmieszczone są najczęściej równolegle do linii brzegowej morza.	biegus krzywodzioby, biegus malutki, biegus rdzawy, biegus ziemny, ostrigojad, rybitwa białozielna, rybitwa czubata, rybitwa popielata, rybitwa rzeczna, sieweczka obrożna, sieweczka rzeczna
2140	Nadmorskie wrzosowiska bazyńowe	Fragmenty wydym brunatnych, najczęściej w kompleksie wydym szarych lub borów nadmorskich, porośnięte przez nadmorskie wrzosowiska z panującą bazyńką czarną <i>Empetrum nigrum</i> lub wrzosem zwyczajnym <i>Calluna vulgaris</i> , z udziałem wierzby piaszkowej <i>Salix repens</i> na ustabilizowanych wydymach brunatnych.	Siedlisko to jest najlepiej wykształcone i zachowane na Mierzei Łebskiej i Mierzei Sarbskiej oraz w okolicach Białogóry. Suche wrzosowiska bazyńowe występują w rozproszeniu, również na środkowym i zachodnim wybrzeżu Bałtyku, zwykle w kompleksach nadmorskich borów bazyńowych, choć także na zboczach starych, wysokich wydym w niewielkiej odległości od plaży.	Nie stwierdzono gatunków szczególnie przywiązanych do tego siedliska.
2160	Nadmorskie wydmy z zaroślami rokitnika	Zarośla rokitnika <i>Hippophae rhamnoides</i> z udziałem wierzby piaszkowej <i>Salix repens</i> na ustabilizowanych wydymach brunatnych i w wilgotnych lub suchych zagłębieniach międzywydymowych.	Nadmorskie wydmy z zaroślami rokitnika pospolitego występują w rozproszeniu na wybrzeżu Bałtyku – od wyspy Wolin po ujście Wisły. Najrozleglejsze płaty wykształciły się na mierzei jez. Bukowo i w rez. Mewia Łacha.	Nie stwierdzono gatunków szczególnie przywiązanych do tego siedliska.
2170	Nadmorskie wydmy z zaroślami wierzby piaszkowej	Zarośla wierzby piaszkowej <i>Salix repens</i> na wydymach i w wilgotnych lub suchych zagłębieniach międzywydymowych.	Nadmorskie wydmy z wierzbą piaszkową występują w rozproszeniu na polskim wybrzeżu Bałtyku – od wyspy Wolin po ujście Wisły.	Nie stwierdzono gatunków szczególnie przywiązanych do tego siedliska.

<p>Największe i względnie trwałe płaty wykształciły się na Mierzei Łebskiej i Mierzei Sarbskiej. Drobnopowierzchniowe fitocenozy reprezentujące zarośla wierzby piaskowej można spotkać także na Pobrzeżu Szczecińskim i Pobrzeżu Gdańskim.</p>	<p>Nadmorskie lasy brzozowo-dębowe występuje w matych płatach, nierozpoznawanych przez ptaki jako odrębne aż do nasady Połwyspu Helskiego, w strefie wydym. Na Pobrzeżu Kaszubskim i na Mierzei Wiślanej występują głównie podzespoły uboższe florystycznie i siedliskowo. Płaty lasu bukowym-dębowego sąsiadują najczęściej z lasami brzozowo-dębowymi lub borami mieszanymi, nigdzie nie tworzą dużych, zwartych kompleksów leśnych, występują w rozproszeniu, głównie w zachodniej części wybrzeża. Łęgi czeremchowo-jeśionowe rozwijają się bezpośrednio na zapleczu nadbrzeżnych wydym i zasypywanych piaskiem niskich klifów, występują nieciągłym pasem w środkowej części wybrzeża, między Dziwnówkiem a Jarostawcem, a ponadto na oderwanym stanowisku w północno-zachodnim krańcu Pobrzeża Kaszubskiego, koło Dębka. Długość poszczególnych odcinków waha się od 0,5 do 1 km. Jedynie między Mielnem a Chtopami łąg ciągnie się, choć z przerwami, na odcinku 3 km.</p>
<p>2180 Lasy mieszane i bory na wydymach nadmorskich</p>	<p>Siedlisko obejmuje kilka zespołów roślinnych, w tym nadmorskie bory bażynowe, wydymowe postaci kwaśnych dąbrów (nadmorskie lasy brzozowo-dębowe), lasy bukowo-dębowe, nawydymowe postaci łągów czeremchowo-jeśionowych.</p>
<p>2190 Wilgotne zagłębienia międzywydymowe</p>	<p>Obniżenia w pasie wydym nadmorskich uformowane w wyniku deflacji, odznaczające się zmiennym poziomem wody gruntowej i zróżnicowanym stopniem rozwoju gleb, porośnięte przez fitocenozy właściwe dla mokradel nietorfowych i torfowisk. Z siedliskiem jest związanych kilkanaście różnych zespołów roślinnych.</p>
<p>2190 Wilgotne zagłębienia międzywydymowe</p>	<p>Występują na niewielkich powierzchniach nierozpoznawanych przez ptaki jako odrębne od otoczenia.</p>

Kod typu siedliska	Nazwa siedliska	Definicja	Uwagi i zasięg występowania siedliska w Polsce	Gatunki ptaków związane z danym typem siedliska
2330	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	Siedlisko wydym śródlądowych porośniętych luźnymi murawami szczytlichowymi, wykształconych na piaszczystych glebach będących w początkowym stadium rozwoju. Murawy szczytlichowe złożone są głównie z niskich traw wąskolistnych, o wzroście kępowym. Mogą tu występować różne zbiorowiska roślinne, najczęściej <i>Spergulo-Corynephoretum</i> .	Wydmy są rozpowszechnione na całym niżu, szczególnie na obszarach sandrów, stożków nasypowych oraz piaszków dolinowych. Przeważnie zajmują niewielkie powierzchnie. Najlepiej wykształcone wydmy śródlądowe występują w Pasie Wielkich Dolin, na Nizinie Śląskiej i w Kotlinie Sandomierskiej oraz na wyżynach południowej Polski i na pojezierzach.	czajka, leśka, rybitwa białoczelna, sieweczka obrożna, sieweczka rzeczna, świergołek polny
3110	Jeziora lobeliowe	Miękkowodne jeziora oligotroficzne, mezotroficzne i wczesne stadia rozwoju jezior dystroficznych, odznaczające się obecnością izoetydów. Chronionym siedliskiem są całe jeziora lobeliowe, a nie tylko płyty zespółów roślinnych. Za kryterium „lobeliowości” jeziora uznaje się występowanie gatunków charakterystycznych, a nie zespółów roślinnych.	Jeziora lobeliowe w Polsce położone są w wysoczyznowych rejonach wału moreny czołowej Pojezierza Pomorskiego, na sandrach Borów Tucholskich, na Równinie Charzykowskiej i Pojezierzu Kaszubskim. Główne centra ich występowania to okolice Złocieńca, Czaplinka, Bobolic, Miastka, Byłowa, Swornychgaci i Charzykowych, Sulęczyzna i Kartuz. Granicę zachodnią jezior lobeliowych w Polsce stanowią jeziora Ińskie. Do kategorii tej zalicza się także Wielki Staw w Karkonoszach oraz 3 jeziora na Pojezierzu Olsztyńskim.	ggogół
3130	Brzegi lub osuszone dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z <i>Littorelletea</i> , <i>Isoeto-Nanojuncetea</i>	Zbiorowiska drobnych terofitów i bylin na okresowo zalewananych brzegach i dnach stawów rybnych oraz zbiorowiska niskich bylin występujące w przybrzeżnych wodach i na brzegach oligo- i mezotroficznych jezior. Jest to wybitnie pionierska roślinność rozwijająca się w wodach i na obrzeżach skąpo- i średniożyznych jezior oraz na brzegach i dnach stawów rybnych. Warunkiem jej rozwoju jest okresowe osuszenie i zalwanie podłoża, którym jest najczęściej piasek.	Siedlisko bardzo słabo zbadane i bardzo słabo rozpowszechnione.	Brak danych
3140	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki	Są to naturalne zbiorniki wód oligo- i mezotroficznych, o umiarkowanej lub wysokiej	Ramienice występują w wodach różnego typu na terenie całego kraju i taki jest potencjalny zasięg	bielik, błotniak stawowy, brodziec piskliwy, cyraneczka, czapla siwa, czernica, ggogół,

z podwodnymi łąkami ramienic <i>Charetea</i>	zawartości elektrolitów, w których ramienice (<i>Charophyta</i>) stanowią dominującą grupę roślin porastających dno zbiornika, tworząc tzw. łąki podwodne. Jeziora te charakteryzują się dużą przezroczystością i zazwyczaj szmaragdowozielonym kolorem wody, spowodowanym jej czystością oraz dużą ilością jonów wapnia. Wobec dużej przezroczystości wód ramienice mogą wegetować na znacznych głębokościach i łąki ramienicowe zajmują często duże powierzchnie dna zbiornika. Łąki te są zbudowane albo wyłącznie przez ramienice, albo tworzą zbiorowiska z niewielkim udziałem przedstawicieli innych grup systematycznych makrofitów.	siedliska w Polsce. Jednak podwodne łąki ramienicowe rozwijają się zazwyczaj tylko w stosunkowo czystych wodach jezior otoczonych naturalnymi zlewniami leśnymi, o niewielkiej dostawie materii organicznej. Takie zbiorniki występują na terenach pojeziernych, ukształtowanych w czasie ostatniego zlodowacenia. Podwodne łąki ramienic z dominacją kryniczników (<i>Milella</i>) rozwijają się zazwyczaj tylko w czystych wodach stosunkowo dużych i głębokich jezior, otoczonych naturalnymi zlewniami o niewielkiej dostawie materii organicznej. Również takie zbiorniki występują na terenach pojeziernych ukształtowanych w czasie ostatniego zlodowacenia.	głowienka, hełmiatka, kania czarna, kania ruda, kormoran, krakwa, krzyżówka, łabędź krzykliwy, łabędź niemy, łyska, nur czarnoszyi, nur rdzawoszyi, nurogęs, perkoz dwuczuby, rybitwa rzeczna, rybołów, śmieszka, szlachar, zimorodek
3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i>	Naturalne jeziora i stałe drobne zbiorniki wodne oraz odcięte fragmenty koryt rzecznych z wolno płynącymi w toni wodnej makrofitami (<i>Potamion</i> i częściowo <i>Nymphaeion</i>), makrofitami zakorzenionymi w dnie o liściach pływających (część <i>Nymphaeion</i>) oraz prymitywnymi skupieniami drobnych roślin pływających po powierzchni wody (<i>Lemnetea</i>).	Zbiorniki takie stanowią ponad 95% wód stojących Polski.	bączek, bqk, bernikla kanadyjska, biegus krzywodzioby, biegus malutki, biegus zmienny, biegus zmienny <i>schinzii</i> , bielik, błotniak łąkowy błotniak stawowy, bocian biały, brodziec piskliwy, brodziec śniady, brzęczka, cyraneczka, cyranka, czapla biała, czapla purpurowa, czapla siwa, czernica, gągoł, gęgawa, gęs białoczelna, gęs zbożowa, głowienka, hełmiatka, kamusznik, kania czarna, kania ruda, kokoszka, kormoran, krakwa, kropiatka, krwawodziób, krzyżówka, kszyk, kwokacz, łabędź czarnodzioby, łabędź krzykliwy, łabędź niemy, łyska, mewa czarnogłowa, mewa mała, mewa pospolita, perkoz, perkoz dwuczuby, perkoz rdzawoszyi, płatkonóg sztyfłodzioby, podgorzałka, remiz, rokitniczka, rybitwa białoskrzydła, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, rybitwa rzeczna, rybołów, słowik szary, szczudlak, szlamnik, ślepowron, śmieszka, świstun, trzcinniczek, woszatka, wodnik, zausznik, zielonka, zimorodek, żuraw

Kod typu siedliska	Nazwa siedliska	Definicja	Uwagi i zasięg występowania siedliska w Polsce	Gatunki ptaków związane z danym typem siedliska
3160	Naturalne dystroficzne zbiorniki wodne	Naturalne jeziora i niewielkie zbiorniki z wodą ubogą w tlen i mineralne składniki odżywcze, często o brunatnym zabarwieniu spowodowanym dużą zawartością kwasów humusowych, których porośniętych lasami iglastymi. Jeziora te zasilane głównym źródłem są wody torfowiskowe dopływające z pła mszarnego. Produkcja pierwotna fitoplanktonu w jeziorach dystroficznym jest bardzo mała, ubogie są również zespoły pelagiczne zooplanktonu, podobnie mało zróżnicowany jest skład gatunkowy ryb. Często w tego typu jeziorach spotyka się mało liczne populacje jednego lub co najwyżej kilku gatunków ryb, a nierzadko są to zbiorniki bezrybne.	Jeziora dystroficzne usytuowane są w sąsiedztwie pła mszarnego lub większych torfowisk na dnie niewielkich bezodpływowych zlewni, najczęściej są wodą opadową oraz wodą spływającą ze zlewni, w dużej części wodą z przylegających torfowisk. Powierzchnia zwierciadła wody takich jezior zazwyczaj nie przekracza kilku hektarów, chociaż jedno z największych jezior dystroficznym w Polsce – Suchar Wielki w Wigierskim PN, ma powierzchnię 8,9 ha. Jeziora dystroficzne występują na obszarze Pomorza, Pojezierza Mazurskiego i Pojezierza Suwalskiego, w Sudetach, a znacznie rzadziej w Wielkopolsce. Do niedawna nie degradowane jeziora dystroficzne występowały także na Pojezierzu Łężyńsko-Włodawskim.	czernica, cyraneczka, gągoł, żuraw
3220	Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków	Zwirowiska i kamienie nad karpackimi potokami i rzekami, o nieuregulowanych korytach i przemieszczającym się materiale skalnym, podlegające okresowemu zalewom i zmianom poziomu wody. Rozwijają się tu zbiorowiska pionierskich, zielnych gatunków roślin, ze znacznym udziałem gatunków górskich, kolonizujące zwirowiska nad potokami górskimi.	Stanowiska siedliska zostały odnotowane na Podhalu – Potok Chochołowski i Poroniec, w Tatrach, Pieninach, Gorcach – doliny Raby, Dunajca, Kamienicy, Ochojnicy i Lepietnicy, w Beskidzie Sądeckim, Beskidzie Niskim, Bieszczadach – potok Hulski, Wetlina, Bereżki, Wołosaty, Terebowiec, doliny Roztoki, potok Srebnik.	brodziec piskliwy
3230	Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (<i>Salici-Myricarietum</i> część – z przewagą wrześni)	Zwirowiska i kamienie górskich rzek i potoków, o w miarę wyrównanych i ustalonych stosunkach wodnych i składzie mechanicznym podłoża, w strefie wysokich, letnich zalewów wody. Porośnięte są one luźnymi zaroślami wrześniowo-wierzbowymi, z udziałem licznych gatunków zielnych.	Większe potoki lub rzeki w obrębie wyższych położeń pasm karpackich: Wisłoka w granicach Magurskiego PN, Bieszczadzki PN i bieszczadzkie PK (potok Stebnik w Niskich Bieszczadach), dolina Moczarnego (na terenie BPN), Tatrzański PN (Chochołowski Potok i Poroniec), Pieniński PN (Głęboki Potok, Pieniński Potok), Gorczański PN. Należy przypuszczać, że siedlisko to może występować również w dolinach potoków innych pasm karpackich.	brodziec piskliwy, zimorodek

3240	Zarośla wierzbowe na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (<i>Salix-myricarictum</i> część – z przewagą wierzby)	Zakrzewienia lub zadrzewienia składające się głównie z różnych gatunków wierzb (z panującą wierzbą siwą <i>Salix eleagnos</i> oraz domieszką wrześni <i>Myricaria germanica</i> i innych gatunków krzewiastych, osiągające pełne zwarcie), z udziałem olchy i brzozy, porastające zwirowiska górskich potoków charakteryzujących się wysokimi stanami wód w okresie letnim. Są to też zbirowiska wierzb na zwirowych łachach w wyżej położonych dolinach górskich.	Siedlisko spotykane na terenie całych Karpat, choć coraz rzadziej, ze względu na prace regulujące koryta rzek, a także zanik gospodarczego wykorzystania dolin potoków, co prowadzi do przyspieszonej sukcesji w kierunku zarosli wierzbowych. Występuje w dolinie Wisłoki w granicach Magurskiego PN, w Bieszczadach – dolina Moczarnego, potok Stebnik, w Pienińskim PN, Tatrzańskim PN i Gorczańskim PN.	brodziec piskliwy, zimorodek
3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbirowiskami włosieniczników	Cieki nizinne do podgórskich, porośnięte, przynajmniej we fragmentach, przez płaty roślin zakorzenionych w dnie i z zanurzonymi w wodzie pędami, rzadziej wytworzącymi również liście pływające po powierzchni wody lub pędy częściowo wyniesione ponad powierzchnię (częste przy brzegu lub w mikrosiedliskach o spowolnionym przepływie wody). W skład roślinności wchodzi również przytwierdzone do dna mszaki i makroskopowe glony.	Występuje w całej nizinnej i podgórskiej części kraju	bielik, bocian czarny, brodziec piskliwy, czapla siwa, gągoł, krzyżówka, łabędź czarnodzioby, łabędź krzykliwy, łabędź niemy, nurogęs, rybitwa białowąsa, rybołów, zimorodek
3270	Zalewane muliste brzegi rzek	Nitrofilne zbirowiska letnich roślin jednorocznych (terofitów) na wysychających łatem mulistych brzegach wód.	Terytorialne rozmieszczenie tego siedliska pokrywa się z występowaniem siedlisk łąg wierzbowego <i>Salicetum albae</i> . Zbirowiska mają charakter azonalny. Wykształcają się nad rzekami o dużej sile transportującej – średnimi i dużymi, prawdopodobnie częściej w ich środkowych i dolnych biegach, charakteryzujących się lepiej wykształconymi korytami i równinami zalewowymi. Swym zasięgiem obejmują prawdopodobnie cały niż, od wybrzeża Bałtyku po większe potoki górskie.	batalion, biegus krzywodzioby, biegus malutki, biegus rdzawy, biegus zmienny, biegus zmienny <i>schinzii</i> , bielik, bocian biały, bocian czarny, brodziec piskliwy, brodziec śniady, brzegówka, cyraneczka, cyranka, czajka, czapla siwa, dubelt, gęs białoczelna, gęs zbożowa, kamusznik, kania czarna, kania ruda, krakwa, krwawodziób, krzyżówka, kszyc, kulik mniejszy, kulik wielki, kwokacz, łabędź czarnodzioby, łabędź krzykliwy, łabędź niemy, łączak, mewka pospolita, ohar, ostrzygopad, płaskonos, rożeniec, rybitwa białoczelna, rybitwa białowąsa, rybitwa czubata, rybitwa rzeczna,

Kod typu siedliska	Nazwa siedliska	Definicja	Uwagi i zasięg występowania siedliska w Polsce	Gatunki ptaków związane z danym typem siedliska
4010	Wilgotne wrzosowiska z wrzosem bagiennym <i>Erica tetralix</i>	Nietorfowirce formacje z przeważającym udziałem gatunków krzewinkowych, głównie wrzosa <i>Calluna vulgaris</i> i stają domieszką wrzosa bagiennego <i>Erica tetralix</i> oraz innych gatunków, występujące na wilgotnym, kwaśnym, ubogim w związki odżywcze podłożu torfowo-mineralnym lub mineralnym. Są to siedliska prawie wyłącznie półnaturalne, które wykształciły się w wyniku ekstensywnego wypasu, zdzierania darni, eksploatacji torfu i okresowego wypalania. Występują wyłącznie na niżu, na organiczno-mineralnych i mineralnych obrzeżach torfowisk wysokich lub poza nimi, w obniżeniach terenu z względnie wysokim, lecz w ciągu roku często bardzo zmiennym poziomem wody gruntowej.	Siedlisko bardzo rzadko spotykane, dotychczas stwierdzone we wschodniej części Pobrzeża Kaszubskiego, w okolicach Kotobrzegu, północnej części Pojezierza Drawskiego, w Puszczy Galeniowskiej, sporadycznie w Borach Dolnośląskich, gdzie prawdopodobnie ma więcej stanowisk.	rybitwa wielkodzioba, rycyk, samotnik, sieweczka obroźna, sieweczka rzeczna, siewnica, szablodziób, szczudlak, szlamnik, ślepowron, śmieszka, świstun, wodniczka kszyc, łączak, siewka złota, uszatka błotna, żuraw
4030	Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i> , <i>Pohlio-Callunion</i> , <i>Calluno-Arctostaphylion</i>)	Subatlantyckie i subkontynentalne śródłdowe suche wrzosowiska, najprawdopodobniej w całości pochodzenia antropogenicznego. Tu też należą zbiorowiska mszysto-wrzosowiskowe. Występują w 3 podtypach – wrzosowisk janowcowych, krotnikowych i mącznicowych.	Wrzosowiska janowcowe występują głównie w zachodnich regionach Polski i na Wyzynie Lubelskiej. Wrzosowiska krotnikowe występują na dawnych i współczesnych obszarach poligonowych na terenie Pomorza Zachodniego, na Pojezierzu Południowopomorskim, w Borach Dolnośląskich, na Ziemi Lubuskiej, w Puszczy Noteckiej, Puszczy Drawskiej, Borach Skwierzyńskich, Kotlinie Gorzowskiej, Puszczy Rzepińskiej, Wyszczynie Dobrzyńskiej, Wzgórzach Trzebicko-Ostrzeszyńskich, Pojezierzu Myśliborskim oraz w Borach Tucholskich. Wrzosowiska mącznicowe występują nieczęsto i skupiskowo, głównie	cietrzew, czajka, dudek, gąsiorek, jarzębka, kulon, lelek, lerka, siewka złota, srokoś, świergotek polny

<p>w północno-wschodnich i wschodnich regionach Polski. Spotykane są w Puszczy Piskiej, w dolinie Etku, w Puszczy Kurpiowskiej, w Puszczy Augustowskiej, w Puszczy Białowieskiej, na terenie Wigierskiego PN, pojedyncze stanowiska podawane są z okolic Torunia i z Pojezierza Dobrzyńskiego, Wyżyny Lubelskiej, Puszczy Kampinoskiej, Śląska Opolskiego oraz Wielkopolski, głównie z Puszczy Noteckiej i Kotliny Gorzowskiej.</p>	<p>Borówczyńska bażynowe występują w Polsce tylko w najwyższych pasmach górskich, tj. w Tatrach – szeroko rozpowszechnione w piętrze alpejskim i subalpejskim, na Babiej Górze, w Karkonoszach i w Bieszczadach - niewielkie płaty w okolicy grzbietów potonin.</p>	<p>Dobre zachowane piętro kosodrzewiny występuje w najwyższych pasmach górskich w Polsce (Tatry, Babia Góra, Pilsko, Karkonosze).</p>	<p>plochacz halny cietrzew, czeczotka, drozd obroźny, plochacz halny, podróżniczek</p>
<p>4060 Wysokogórskie borówczyńska bażynowe (<i>Empetro-Vacciniatum</i>)</p>	<p>Wysokogórskie borówczyńska zbudowane głównie z niskich krzewinek. Występują w piętrach subalpejskim i alpejskim, najczęściej na żebkach skalnych, krawędziach urwisk i podszczytowych partiach grzbietów.</p>	<p>Zbiorowisko zaroślowe w piętrze subalpejskim i alpejskim Karpat, na wysokości 1500–1800 m n.p.m. i w piętrze subalpejskim Karkonoszy, na wysokości 1250–1500 m n.p.m.</p>	<p>plochacz halny</p>
<p>4070 Zarośla kosodrzewiny (<i>Pinetum mugo</i>)</p>	<p>Zbiorowisko zaroślowe w piętrze subalpejskim i alpejskim Karpat, na wysokości 1500–1800 m n.p.m. i w piętrze subalpejskim Karkonoszy, na wysokości 1250–1500 m n.p.m.</p>	<p>Zatorfione źródlika położone na spłaszczeniach zboczy w rejonie kotłów polodowcowych, porośnięte zwartymi zarośłami wierzby.</p>	<p>plochacz halny</p>
<p>4080 Subalpejskie zarośla wierzbowe wierzby laponńskiej lub śląskiej (<i>Salicetum lapponum</i>, <i>Salicetum silesiacae</i>)</p>	<p>Zatorfione źródlika położone na spłaszczeniach zboczy w rejonie kotłów polodowcowych, porośnięte zwartymi zarośłami wierzby.</p>	<p>Obejmuje niskie zarośla w piętrze subalpejskim Sudetów i Karpat, zdominowane przez wierzbę laponńską i wierzbę śląską (Sudety), wierzbę śląską (Karpaty Zachodnie) lub wierzbę śląską i olszę zieloną (Karpaty Wschodnie). Poza tymi dominującymi krzewami często występuje również jarzębina i kosodrzewina. Wykształcają się na skalistym, często stromym i dość kwaśnym podłożu na wysokości 1180–1600 m n.p.m.</p>	<p>plochacz halny</p>
<p>6120 Ciepłolubne, śródłądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)</p>	<p>Śródłądowe piaszczyska o wyraźnie kontynentalnym charakterze, pokryte niskimi, luźnymi murawami, z licznymi trawami o kępkowym wzroście i silnie rozwiniętym systemie korzeniowym oraz licznymi terofitami.</p>	<p>Ciepłolubne murawy napiaskowe spotykane w Pradolinie Toruńsko-Eberswaldzkiej,</p>	<p>czajka, dudek, dzierzba czarnoczelna, dzierzba rudogłowa, gąsiorzek, kraska, krwawodziób, kulon, lelek, lerka, sieweczka obroźna, sieweczka rzeczna, strokosz, świergotek polny</p>

Kod typu siedliska	Nazwa siedliska	Definicja	Uwagi i zasięg występowania siedliska w Polsce	Gatunki ptaków związane z danym typem siedliska
6150	Wysokogórskie murawy acydofilne (<i>Juncion trifidii</i>) i bezwapienne wyleżyńska śnieżne (<i>Salicion herbaceae</i>)	sq na piaskach aluwialnych w dolinach dużych rzek, na wydmach śródlądowych, na piaszczystych obszarach morenowych, na piaszczystych madowach w dolinach rzek, na piaskach dolinowych oraz sandrowych i na suchych zwirowato-piaszczystych kamienicach w dolinach rzek podgórskich, a także na siedliskach antropogenicznych, tj. nasypach, w zwirowniach itp.	W Wielkopolsce – w dolinie Warty i na Pojezierzu Wielkopolskim, na Nizinie Mazowieckiej, Nizinie Podlaskiej, Pojezierzu Mazurskim, Pojezierzu Suwalskim, Polesiu, Podlasiu i Wysoczyźnie Siedleckiej, Nizinie Sandomierskiej, Niecce Nidziańskiej i na Wyżynie Lubelskiej.	
6170	Nawapienne murawy wysokogóskie (<i>Seslerion tatrae</i>) i wyleżyńska śnieżna (<i>Arabidion coeruleae</i>)	Ubogie zbiorowiska rozwijające się w piętrze halnym i subalpejskim Karpat i Sudetów.	W Tatrach – pospolicie w piętrze alpejskim i w piętrze turniowym (subniwalnym) Tatr Wysokich i niewapiennej części Tatr Zachodnich, na Babiej Górze, w najwyższych partiach Bieszczadów Zachodnich i w Karkonoszach – w najwyższych partiach gór.	mornel, orzeł przedni, płochacz halny
6210	Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i> i ciepłolubne murawy z <i>Asplenion septentrionalis-Festucion pallentis</i>)	Naturalne zbiorowiska trawiaсте, rozwijające się na glebach zasadowych pokrywających skały wapienne. Występują w górach, głównie w piętrach alpejskim i subalpejskim. Zalicza się tu także wyleżyńska śnieżna uformowane na tym samym podłożu.	Skały wapienne w Tatrach Zachodnich, niewielkie płyty w części granitowej Tatr, Pieniny Centralne, skały piaszczyste po północnej stronie masywu Babiej Góry.	mornel, nągórnik, płochacz halny, pomurnik
6210	Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i> i ciepłolubne murawy z <i>Asplenion septentrionalis-Festucion pallentis</i>)	Ekstremalnie zbiorowiska ciepłych muraw na podłożu zasobnym w wapń, zajmujące stoki w dolinach dużych rzek lub wychodnie skał wapiennych, nawiązujące do zbiorowisk stepowych. Za priorytetowe uznaje się jedynie płyty z istotnymi stanowiskami storczykowatych. Występują w trzech podtypach.	Zbiorowisko z kostrzewą bładą występuje na wapiennych ścianach, w szczelinach i na półkach skalnych w Pieninach Zachodnich, Skalicach Nowotarskich i Spiskich, w południowej części Wyżyny Krakowско-Częstochowskiej, wschodniej części Wyżyny Śląskiej, na Pogórzcu Kaczawskim, Pogórzcu Wałbrzyskim, w Górach Sowich, w Masywie Ślęży i na Wzgórzach Strzegomskich. Zbiorowiska muraw ostnicowych występują na stromych zboczach pagórków, wąwozach o południowej wystawie oraz krawędziach dolin rzecznych. Najczęściej zajmują niewielkie powierzchnie, jedynie w dolinach dużych rzek	Brak danych

pokrywają duże powierzchnie, od kilku do kilkudziesięciu hektarów. Spotyka się je w Niececie Niedziańskiej, na Wyżynie Kielecko-Sandomierskiej, Wyżynie Lubelskiej, Wyżynie Krakowskiej, w dolinie Odry, dolinie Warty, dolinie Noteci, dolinie Dolnej Wisły. Zbiorowiska kwiatnych muraw kserotermicznych występują na stromych stokach i zboczach, krawędziach pagórków oraz wąwozów i dolin dużych rzek nizinnych, w płatach od kilku do kilkunastu hektarów.

6230	Bogate florystycznie górskie i nizowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i>)	Zwarte, suche lub mezofiline murawy z bliźniczką psią trawką <i>Nardus stricta</i> , rosnące na krzemianowym podłożu, występujące na nizu i wyżynach oraz w górach. Roślinność muraw jest silnie zróżnicowana, ale obserwuje się płynne przejścia pomiędzy poszczególnymi zbiorowiskami. Siedliska, które w sposób nieodwracalny zostały zdegradowane w wyniku przepasienia, powinny być pominięte. Za priorytetowe uznaje się jedynie płaty bogate florystycznie.	Występują w całych Karpatach, Sudetach i na Pogórzu Sudeckim oraz na nizu. Murawy bliźniczkowe występują na terenie całej Polski niżowej (i w pasie wyżyn), choć w niewielkich płatach, najczęściej w otoczeniu kompleksów torfowiskowo-jeziornych, lecz także w mozaice ze zbiorowiskami łąkowo-pastwiskowymi.	czajka, krwawodziób, lerka, płochacz halny, rycyk, sieweczka obrożna, siewka złota
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	Jednakośne, bogate w gatunki, wilgotne lub okresowo suche łąki z udziałem trzęślicy modrej <i>Molinia caerulea</i> , rozwijające się na glebach organogenicznych i mineralnych, powstałe w wyniku zmiennych warunków wodnych w skali roku – podtopienia lub zalewu w okresie od jesieni do wiosny i przesuszenia w lecie oraz koszenia siana na ściółkę we wrześniu lub październiku. Powstanie łąk trzęślicowych jest najczęściej efektem osuszenia torfowisk przejściowych lub niskich. Wyróżniono dwa podtypy – łąki olszewnikowo-trzęślicowe i łąki sitowo-trzęślicowe.	Łąki olszewnikowe są obecne w prawie całym kraju charakteryzują się dużą zmiennością regionalną i wysokościową. Optimum rozwoju osiągają w zachodniej części kraju, sięgając na wschód aż po Wyżynę Lubelską. W części południowej rozwijają się w postaci wyżynno –podgórskiej, a w północno-wschodniej części kraju reprezentowane są tylko przez postacie zubożone. Łąki sitowe występują w wielu regionach kraju, osiągając optimum rozwoju na obszarach o największym wpływie klimatu oceanicznego. Właściwe płaty tych łąk odnaleźć można w pasie przymorskim oraz w zachodniej części kraju, na terenie Borów Dolnośląskich.	batalion, błotniak łąkowy, błotniak zbożowy, bocian biały, cietrzew, cyranka, czajka, derkacz, dubelt, dziwonia, kania ruda, kropiatka, krwawodziób, kszyc, kulik wielki, łączak, mewa mała, orzełek, płastonos, przepiórka, rokitniczka, rożeniec, rybitwa białoskrzydła, rybitwa białowąsa, rycyk, siewka złota, uszatka błotna, szczudlak, świerszczak, żuraw

Kod typu siedliska	Nazwa siedliska	Definicja	Uwagi i zasięg występowania siedliska w Polsce	Gatunki ptaków związane z danym typem siedliska
6430	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvulata sepium</i>)	Zbiorowiska wysokich bylin i zarośli liściastych wzdłuż cieków wodnych (na nizinach) i wysokogórskie zbiorowiska ziołorośli, głównie w piętrze alpejskim.	Typowe wysokogórskie ziołorośla najlepiej rozwinęły się w wyższych pasmach Karpat i Sudeatów – w Tatrach, na Babiej Górze, w Karkonoszach, ale można je spotkać również w innych grupach górskich (Gorce, Bieszczady, Beskid Sądecki, Beskid Żywiecki – Płisko, pasmo Policy). Ziołorośla lepiężnikowe występują w całych Karpatach oraz w Karkonoszach. Nizowe, nadrzeczne zbiorowiska okrajkowe (zbiorowiska welonowe) są znane przede wszystkim z Wielkopolski i Pomorza Zachodniego.	dziwonina, płochacz halny, strumieniówka
6440	Łąki selernicowe (<i>Cnidion dubii</i>)	Ekstensywnie zagospodarowane zbiorowiska wilgotnych łąk na żyznych aluwialnych w dolnych i środkowych biegach dużych rzek, regularnie zalewane raz lub dwa razy w roku i przesuszane między powodzią. Najważniejszą cechą siedliska jest specyficzna gospodarka wodna. Łąki te optimum rozwoju mają w warunkach częstych zalewów powierzchniowych wodami powodziowymi, nawet kilka razy w roku. W okresach między powodzią podłoże jest natomiast przesuszane lub okresowo nawet bardzo suche. Obecnie, przy powodziach incydentalnych, łąki tego typu często obsenwują się na lekko nachylonych zboczach obniżen w urozmaiconym mikroreliefie dna dolin, gdzie istnieje warunki okresowego zalewania i przesuszania podłoża.	W Polsce wykazują liniowy typ rozmieszczenia wzdłuż środkowych i częściowo dolnych odcinków dolin dużych rzek – Odry, Warty, Bugu i Wisły. Stwierdzono je również nad Nidą, w ujściowym odcinku doliny Sanu i Narwi oraz w rejonie Gopła. Łąki te zajmują więc zachodnią, centralną i wschodnią część kraju (głównie Pas Wielkich Dolin), nie mają stanowisk ani na północnych, ani na południowych krańcach Polski.	Siedlisko to rzadko zajmuje rozległe powierzchnie, występuje zwykle w mozaice z innymi typami łąk, często przy starorzeczach lub innych obniżeniach terenu. Występując w małych płatach nie jest rozpoznawane przez ptaki jako odrębne od otaczających siedlisk łąkowych.
6510	Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Świeże (niezbyt wilgotne i nie suche), użytkowane łąki. Najczęściej występują poza dolinami rzecznyymi, nierzadko spotyka się	Łąki rajgrasowe prawdopodobnie występują na całym obszarze kraju, z wyjątkiem wysokich gór (powyżej 600 m n.p.m.). Łąki wiechlinowo –kostrzewowe są opisywane z obszaru całego kraju. Częstość występowania oraz	bernikla kanadyjska, błotniak łąkowy, błotniak zbożowy, bocian biały, bocian czarny, cietrzew, czajka, czerzołka, derkacz, dzięcioł zielonosiwy, dziwonina, gęsiorek, gęgawa, gęś białoczelna, gęś zbożowa,

6520	<p>Górskie łąki konielicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygono-Trisetion</i>)</p>	<p>Typowo antropogeniczne biocenozy rozwijające się w piętrach regionalnych, na miejscach koszonych i/lub wypasanych, regularnie nawożonych.</p>	<p>ie w dolinach, ale wówczas porastają gleby odwadniane lub znajdują się poza zasięgiem wylewów rzek. Wyróżniono kilka podtypów.</p> <p>powierzchnia płatów uzależniona jest od regionu. Na obszarach o intensywnych formach gospodarowania jest to zbiorowisko rzadkie i zajmuje niewielkie powierzchnie. Powstaje ono w wyniku zagospodarowania łąk trzęślicowych. W regionach o rozdrobnionym rolnictwie, gdzie dominują ekstensywne formy gospodarowania, jest ono częściej spotykane. Reglowe łąki miedzikowo-mielicowe pospolicie występują w Karpatach i w Kotlinie Zakopiańskiej. Ciepłolubne łąki pienińskie występują w Pieninach oraz w Pienińskim Pasie Skatkowym aż po Kramnicę, a także w Beskidzie Sądeckim i Gorcach.</p>	<p>jarzębatka, kania czarna, kania ruda, kraska, kulik wielki, orlik krzykliwy, orzeł przedni, przepiórka, puchacz, pustułka, puszczyk uralski, siewka złota, siniak, uszatka błotna, srokoś, świerszczak, żuraw</p>
7110	<p>Torfowiska wysokie z roślinnością torfowórczą (żywe)</p>	<p>Otwarte mszary na skrajnie ubogich w związki odżywcze, bardzo kwaśnych i silnie wilgotnych torfach, zasilane wyłącznie lub niemal wyłącznie przez wody opadowe (ombrotroficzne) i przez to wybitnie uzależnione od cech klimatu. Lustró wody w złożu torfowym jest położone wyżej niż w otoczeniu torfowiska. Zbiorowiska roślinne torfowisk wysokich budowane są przez bardzo nieliczną grupę roślin, głównie torfowce, krzewinki, zielne byliny o trawiastym pokroju, sporadycznie gatunki krzewiaste i drzewiaste. Torfowiska wysokie cechuje makro- i mikromorfologiczne różnicowanie powierzchni złoza torfu i odpowiadające temu jakościowe i przestrzenne zróżnicowanie siedlisk i roślinności. Fitocenozy należą do różnych klas zbiorowisk. Najbardziej torfowórczy charakter mają specyficzne dla torfowisk wysokich</p>	<p>W Polsce ten typ torfowisk występuje przede wszystkim na północy, w pasie przymorskim, gdzie duże torfowiska kopulowe osiągają regionalną południową granicę zasięgu. Ponadto nieliczne torfowiska wysokie rozmieszczone są w środkowej części kraju, w górach i na Podhalu. Niżowe torfowiska wysokie występują przede wszystkim na Pomorzu, Pojezierzu Mazurskim i Pojezierzu Suwalskim, mniejsze skupienia istnieją na Wysoczyźnie Białostockiej i Pojezierzu Łęczyńsko-Włodawskim, prawdopodobnie stanowiska w Borach Dolnośląskich. Sudeckie torfowiska wysokie występują w Górach Izerskich, Karkonoszach, Górach Bystrzyckich i w Masywie Śnieżnika. Karpackie torfowiska wysokie zlokalizowane są na Podhalu, w Tatrach, Bieszczadach oraz punktowo na Babiej Górze, w Paśmie Policy i w Gorcach.</p>	<p>błotniak łąkowy, cietrzew, czajka, czeczotka, gadożer, gąsiorzek, jarzębatka, kszyc, łączak, podróźniczek, uszatka błotna, żuraw</p>

Kod typu siedliska	Nazwa siedliska	Definicja	Uwagi i zasięg występowania siedliska w Polsce	Gatunki ptaków związane z danym typem siedliska
7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	<p>zbiorowiska z klasy <i>Oxycocco-Sphagneteta</i>, porastające mikrosiedliska określane jako kępki. Narastanie złoza torfowego kończy się, gdy bilans wodny torfowiska (dopływ i odpływ) zostanie zrównoważony.</p> <p>Torfowiska ombrotroficzne, na których nastąpiło zakłócenie naturalnej hydrologii złoza torfowego, prowadzące do powierzchniowego wysuszenia torfu oraz zmiany składu gatunkowego flory. Porastająca je roślinność w przewadze składa się jeszcze ze składników typowych dla żywych torfowisk wysokich, lecz względna obfitość poszczególnych gatunków jest różnicowana. Hydrologiczna sprawność torfowiska może zostać przywrócona po zastosowaniu właściwych zabiegów i istnieją uzasadnione podstawy do przypuszczenia, że ponowne osiedlenie się roślinności torfotwórczej nastąpi w okresie do 30 lat. Nie są wliczane do tego typu siedliska zajęte w przewadze przez nagi torf, porośnięte przez wysiewane trawy lub inny rodzaj upraw oraz takie, na których roślinność torfowiskowa została całkowicie wyparta przez zwarty drzewostan.</p>	<p>Zdegradowane torfowiska wysokie są rozmieszczone w całym obszarze występowania torfowisk tego typu w Polsce, lecz powierzchniowo w największym stopniu reprezentowane są w pasie północnym Polski, gdzie w strefie przy morskiej jest ich najwięcej. Wyjściową przyczyną ich degradacji jest sztucznie obniżony poziom wody, natomiast inne formy antropopresji, jak eksploatacja torfu, pożary, planowe zalesienia, rzadziej wypas, wpłynęły na obecną jakość i przestrzenny zasięg zmian. Na zdegradowanych torfowiskach brak jest klasycznego okrajka, a złoże torfowe dawnej kopuły z reguły jest porożcinane rowami odwadniającymi o różnym zagęszczeniu i w różnym stopniu wyeksploatowane.</p>	<p>cietrzew, czajka, jarzębka, kszysk, łączak, uszatka błotna, żuraw</p>
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	<p>Torfowiska rozwijające się przy powierzchni oligo- do mezotroficznych wód, o pośrednim typie zasilania, tj. korzystające z wody opadowej i w części również podziemnej lub powierzchniowej, porośnięte przez różnorodne torfotwórcze zbiorowiska roślinne, w formie kołyszących się na powierzchni wody kozuchów, pływających dywanów (pta), trzęsawisk, zbudowanych przez średnio</p>	<p>W Polsce siedlisko występuje głównie w północnej części nizin, zwłaszcza na obszarach sandrowych, obfitujących w obniżenia pochodzenia wytopiskowego, częściowo wypełnione wodą lub też w całości wypełnione torfem. Podobne położenie zajmuje w utworach morenowych. W górach torfowiska przejściowe występują przede wszystkim w Sudetach. W Tatrach są wybitnie rzadkie i zajmują znikomą powierzchnię,</p>	<p>bocian biały, czajka, dziwonionia, gadożer, kszysk, orzełek, podróżniczek, rybitwa białowłosa, samotnik, uszatka błotna, żuraw</p>

<p>wysokie i niskie turzyce, torfowce i mchy brunatne. Rozwijają się wszędzie tam, gdzie wskutek zaawansowania procesu akumulacji torfu nastąpiła częściowa izolacja powierzchni torfowiska od wpływu wód mineralizacyjnych i w bilansie wodnym istotne i coraz większe znaczenie mają wody pochodzenia atmosferycznego.</p>	<p>podobnie jak w Bieszczadach, gdzie ograniczone są do okrajków paru torfowisk wysokich. Na Podhalu ich resztki utrzymują się przy lepiej zachowanych torfowiskach wysokich. Siedlisko ma w zdecydowanej przewadze naturalną genezę, może jednak wykształcać się w warunkach półnaturalnych jako etap sukcesji.</p>	<p>wysokie i niskie turzyce, torfowce i mchy brunatne. Rozwijają się wszędzie tam, gdzie wskutek zaawansowania procesu akumulacji torfu nastąpiła częściowa izolacja powierzchni torfowiska od wpływu wód mineralizacyjnych i w bilansie wodnym istotne i coraz większe znaczenie mają wody pochodzenia atmosferycznego.</p>
<p>7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku <i>Rhynchosporion</i></p>	<p>Stabilne i pionierskie zbiorowiska na wilgotnym nagim torfie lub piasku, zasiedlające odsłonięte powierzchnie na torfowiskach wysokich, a także powierzchnie erodowane w naturalny sposób przez ścącą się lub zamarzającą wodę na torfowiskach wysokich i wilgotnych wrzosowiskach. Siedlisko to zajmuje także strefę zmian poziomu wody oligotroficznych zbiorników, z brzegiem piaszczystym z nieznaną domieszką torfiastego substratu. Zbiorowiska te są podobne i ściśle spokrewnione ze zbiorowiskami płytkich dolinek i torfowisk przejściowych. Siedlisko ma charakter naturalny lub półnaturalny i stanowi jeden z elementów kompleksu przestrzennego na torfowiskach wysokich i wilgotnych wrzosowiskach, natomiast na piaszczysto-torfistych obrzeżach towarzyszących zbiornikom wodnym zajmuje strefę ekotonu między lustrem wody a siedliskami poza zasięgiem wody w czasie jej wysokich stanów.</p>	<p>W Polsce jako odrębny typ siedliska generalnie bardzo słabo zbadany, ma stanowiska na niżu, są przesłanki do występowania w górach. Stwierdzone tylko w kilku punktach w strefie przymorskiej Pobrzeża Kaszubskiego, w Kotlinie Sandomierskiej, Karkonoszach, wysoce prawdopodobne w Borach Tucholskich, na Pojezierzu Bytowskim i innych sandriowych obszarach Pomorza, ponadto na Pojezierzu Suwalskim i w Puszczy Augustowskiej, w Borach Dolnośląskich, na Pojezierzu Łęczyńsko-Włodawskim.</p>
<p>7210 Torfowiska nakredowe (<i>Cladletum marisci</i>, <i>Caricetum buxbaumii</i>, <i>Schoenetum nigricantis</i>)</p>	<p>Brzezi zbiorników wodnych, gytiowiska i torfowiska typu niskiego na podłożu bardzo zasobnym w węglan wapnia oraz zasilane przez wody bogate w wapń, porośnięte przez fitocenozę szuwarowe, głównie z kłocią wiechowatą <i>Cladium mariscus</i>, często</p>	<p>W Polsce siedlisko ograniczone do niżu, na wschodniej granicy zasięgu geograficznego, bardzo rzadkie i na rozproszonych stanowiskach. Większe skupienia torfowisk tego typu występują na obszarze Pomorza, Mazur, Pojezierza Suwalskiego, Ziemi Lubuskiej, w Wielkopolsce</p>

Kod typu siedliska	Nazwa siedliska	Definicja	Uwagi i zasięg występowania siedliska w Polsce	Gatunki ptaków związane z danym typem siedliska
7220	Źródła wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutata</i>	w kontakcie przestrzennym ze zbiorowiskami mszysto-niskoturkowymi z wybitnym udziałem roślin wapieniolubnych, z których część może również stanowić składnik szwaru kłociowego.	i na Lubelszczyźnie. W granicach całego obszaru występowania omawiane torfowiska tworzą kilka większych skupień (na Nizinie Szczecińskiej, Pojezierzach: Starogardzkim, Myśliborskim i Drawskim, południowej części Pojezierza Kaszubskiego i w Borach Tucholskich, Pojezierzu Lubuskim, Pojezierzu Leszczyńskim, Pojezierzu Suwalskim i Pojezierzu Łęczyńsko-Włodawskim, Wyzynie Lubelskiej); poza nimi występują pojedynczo.	Platy siedliska są zbyt małe, by mogły być rozpoznawane przez ptaki jako siedlisko odrębne.
7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, neutralne i zasadowe młaki, torfowiska turzycowisk i mechowisk	Wypływy wód podziemnych o wysokiej zawartości związków wapnia, z których wytrącają się osady wapienne w postaci trawertynów lub innych rodzajów marmic wapiennych. Porośnięte głównie przez zbiorowiska roślin zarodnikowych (mchów, wątrobowców i glonów), które aktywnie uczestniczą w powstawaniu trawertynów poprzez zmianę równowagi jonowej wód źródłanych.	W Polsce występują w niższych położeniach górskich i na wyżynach oraz na nizin, głównie w jego północnej części, są rozmieszczone nierównomiernie. Koncentrują się w Polsce południowej, w regionach występowania pasm górskich (sięgają tam do piętra regla dolnego) i wyżyn, w całości lub częściowo zbudowanych ze skał wapiennych. Młaki górskie rozwijają się dość licznie w Karpatach, szczególnie w piętrze regla dolnego, w Sudetach są znacznie rzadsze. W Polsce południowej (z wyłączeniem gór) i środkowej większa koncentracja torfowisk zasadowych występuje na Pojezierzu Łęczyńsko-Włodawskim, na Wyzynie Lubelskiej, w Niecce	batalion, biegus zmienny <i>schinzii</i> , bielik, błotniak łtkowy, błotniak stawowy, błotniak zbożowy, bocian biały, bocian czarny, cietrzew, czajka, derkacz, dubelt, dziwonia, gadozer, krwawodziób, łabędź krzykliwy, orlik grubodzioby, orlik krzykliwy, orzełek, podroźniczka, przepiórka, puchacz, rokitniczka, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, rycyk, samotnik, uszatka błotna, szczudlak, śmieszka, wodniczka, żuraw

Niżniańskiej, na Wyzynie Krakowsko-Częstochowskiej, na Dolnym Śląsku w masywie Ślęży, w okolicach Łodzi i na Kujawach, na Pojezierzu Leszczyńskim. Torfowiska źródłiskowe i przepływowe Polski północnej występują przede wszystkim na Pojezierzu Suwalskim, w dolinie Biebrzy, na Mazurach, Pomorzu i Ziemi Lubuskiej.

8110	Piargi i gołoborza krzemianowe	Ten typ siedliska obejmuje głównie wysokogórskie piargi niewapienne, charakteryzujące się zróżnicowaną wielkością tworzących je głazów, kamieni i żwiru oraz występowaniem pionierskiej roślinności.	W Polsce siedlisko to występuje jedynie w krystalicznej części Tatr (głównie Wysokich, częściowo też w Zachodnich), w piętrach subalpejskim, alpejskim i subniwalnym oraz w połudowcowych kottach i w partiach podszczytowych w Karkonoszach.	mornel, płochacz halny
8120	Piargi i gołoborza wapienne ze zbiorowiskami <i>Papaverion tatricii</i> lub <i>Arabidion alpinae</i>	Ruchoże usypiska żwiru, kamieni i gruzu ze skał wapiennych w wysokich górach (w surowych warunkach klimatycznych), porośnięte pionierską roślinnością.	Siedlisko jest spotykane w wyższych położeniach górskich, w piętrach regla górnego, subalpejskim i alpejskim, na ruchomych i ustalonych piargach u podnóża wapiennych ścian skalnych. Najczęściej występuje w wapiennej części Tatr Zachodnich.	mornel, nagórnik, płochacz halny
8160	Podgórskie i wyżynne rumowiska wapienne ze zbiorowiskami ze <i>Stipion calamagrostis</i>	Piargi zbudowane z wapieni lub margli, na wyżynach i w niższych położeniach górskich, sięgające aż po piętra subalpejskie i alpejskie, rozwijające się w suchych i ciepłych miejscach. W Polsce są to nieco oświetlone i wilgotne piargi oraz rumowiska gromadzące się u podnóża skał, porośnięte roślinnym zespołem o pionierskim charakterze. Jednorodne płyty zajmują zwykle powierzchnię od kilku do kilkudziesięciu metrów kwadratowych.	Rumowiska wapienne na terenie Skalic Nowotarskich, w Pleninach, Małych Pleninach i na Wyzynie Krakowsko-Częstochowskiej. Zespół w zubożonej formie był także podawany z Tatr.	Siedlisko występuje w bardzo małych płatach, nierozpoznawanych przez ptaki jako odrębne.
8210	Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami <i>Potentilla caulescentis</i>	Szczeliny i niewielkie półki skalne na stromych, skalnych ścianach wapiennych, porośnięte ubogą roślinnością.	Skały wapienne w Tatrach Zachodnich, w piętrze alpejskim i subniwalnym, czyli powyżej 1800 m n.p.m., spotykane jest także na mylonitach w Tatrach Wysokich (w obrębie skał granitowych).	nagórnik, płochacz halny, orzeł przedni, pomurnik, puchacz, sokół wędrowny
8220	Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami <i>Androsacetalia vandellii</i>	Siedliska urwistych i stromych skał krzemianowych i obojętnych, z dominacją paproci i obojętnych,	Zależnie od podtypu występuje na terenie Sudetów i ich Przedgórze, w Górach Świętokrzyskich, a prawdopodobnie także	nagórnik, płochacz halny, pomurnik, sokół wędrowny

Kod typu siedliska	Nazwa siedliska	Definicja	Uwagi i zasięg występowania siedliska w Polsce	Gatunki ptaków związane z danym typem siedliska
8230	Pionierskie murawy na skałach krzemianowych (<i>Arabidopsision thalianae</i>)	z rodzaju zanokcica <i>Asplenium</i> sp., paprotnica, <i>Cystopteris</i> sp., paprotka <i>Polypodium</i> sp. lub włosocien, <i>Trichomanes</i> sp., często ze znacznym udziałem roślin zarodnikowych. Występują w górach i na pogórzach w południowej części Polski.	Siedlisko spotykane jest bardzo rzadko w piętrze pogórz i regła dolnego Sudetów.	plochacz halny, sokół wędrowny
8310	Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania			Siedlisko niezajmowane przez ptaki
9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	Ten typ siedliska przyrodniczego obejmuje środkowoeuropejskie bukowe, a w górach bukowo-jodłowe, bukowo-jodłowo-świerkowe oraz jodłowe lasy rosnące na ubogich, kwaśnych glebach. Lasy te występują w Polsce w całym zasięgu buka. Wyróżniono trzy podtypy: kwaśną buczynę nizinową, kwaśną buczynę górską i dolnoregłowy las jodłowy.	Zaliczone tu lasy mają na nizinach charakter lasów bukowych, a w górach – charakter lasów mieszanych z bukiem, lecz z udziałem także innych gatunków, w tym iglastych. Kwaśne buczyny nizowe występują pospolicie na Pomorzu i w zachodniej części Polski (bez Sudetów) oraz znacznie rzadziej w pasie wyżyn środkowej i południowej Polski (Wyżyna Krakowsko-Częstochowska, Góry Świętokrzyskie, Roztocze). Kwaśna buczyna górską występuje w Karpatach i w Sudetach oraz na ich pogórzach. W obrębie Sudetów występowanie kwaśnej buczyny górskiej stwierdzono we wszystkich pasmach. W Karpatach występowanie kwaśnej buczyny górskiej stwierdzono w wielu pasmach, lecz jedyne pasma karpackie, w których jest zapewne bardziej rozpowszechniona niż żyzna buczyna karpacka, to Beskid Mały i Beskid Śląski. Dolnoregłowy las jodłowy występuje we wszystkich karpackich pasmach górskich, w których zajmuje na ogół stosunkowo niewielkie powierzchnie.	bielik, bocian czarny, drozd obrożny, dzięcioł białostrzybi, dzięcioł czarny, dzięcioł trójpalczasty, dzięcioł zielonosiwy, gagot, jarczqbek, kania czarna, kania ruda, muchołówka białoszyja, muchołówka mała, puchacz, puszczyk uralski, rybołów, siniak, włośniak, zimorodek
9130	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulose-Fagenion</i>)	Ten typ siedliska przyrodniczego obejmuje bukowe, a w górach bukowo-jodłowe	Żyzne buczyny nizinowe obejmują w Polsce swym zasięgiem niemal cały nizinny obszar naturalnego	bielik, bocian czarny, drozd obrożny, dzięcioł białostrzybi, dzięcioł czarny, dzięcioł średni,

<i>Gallio odorati-Fagenion)</i>	<p>i bukowo-jodłowo-świerkowe lasy rosnące na żyznych siedliskach, z reguły na glebach o neutralnym lub tylko słabo kwaśnym odczynie. Lasy te występują w Polsce w granicach zasięgu buka, mając jednak zasięg wyspowy i miejscami poroziwiany. Zaliczone tu lasy mają na nizinach charakter lasów bukowych, a w górach – charakter lasów mieszanych z bukiem, lecz z udziałem także innych gatunków, w tym iglastych. Wyróżniono 3 podtypy – żyzną buczynę niżową, wilgotną buczynę niżową ze szczyrem i żyzną buczynę górską.</p>	<p>rozmieszczenia buka, od Pomorza na północ, przez Ziemię Lubuską, a następnie północną, zachodnią i południową Wielkopolskę, po niziny i wyżyny na południu. Wilgotne buczyny szczyrowe są rzadkim i osobliwym typem lasów bukowych, znanym dotąd jedynie z nielicznych miejsc na Pomorzu Zachodnim i Wschodnim. Żyzne buczyny górskie występują w niższych i środkowych położeniach górskich oraz na wyżynach południowej Polski. W górach ich występowanie ma charakter masowy, a w piętrze pogórze i na wyżynach – głównie wyspowy. Żyzne buczyny górskie występują w Karpatach, w Sudetach, na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej, Wyżynie Śląskiej, w Górach Świętokrzyskich i na Roztoczu. Wypasowe stanowiska mają na obszarze południowej części Polski poza wymienionymi powyżej krainami geograficznymi, na przykład na Płaskowyżu Kolbuszowskim.</p>	<p>dzięciol trójpalczasty, dzięciol zielonosiwy, gągoł, jarząbek, kania czarna, kania ruda, muchołówka białoszyja, muchołówka mała, orlik krzykliwy, orzeł przedni, orzełek, puchacz, puszczyk uralski, rybołów, siniak, słonka, trzmielolad, włochatka, zimorodek</p>
9140	<p>Górskie jaworzyny ziołoroślowe (<i>Aceri-Fagetum</i>)</p> <p>Lasy bukowe, zwykle tworzone przez niskie i nisko ugałęzione buki z dużym udziałem jawora, położone w pobliżu górnej granicy lasu. Występują głównie w niskich górach. Charakterystyczną cechą jest występowanie licznych gatunków ziołoroślowych, niepełne zwarcie drzewostanów, w Bieszczadach – krzywulcowy pokrój buków i jaworów.</p>	<p>Typ siedliska obejmuje w Polsce niewielkie fragmenty dobrze zachowanych drzewostanów bukowo-jaworowych i jaworowo-bukowych, występujących w Bieszczadach Zachodnich oraz w Beskidzie Żywieckim.</p>	<p>drozd obrożny, dzięciol czarny, muchołówka mała, puchacz, siniak, trzmielolad</p>
9150	<p>Cieplolubne buczyny storczykowe (<i>Cephalanthero-Fagenion</i>)</p> <p>Cieplolubne lasy bukowe o runie bogatym w storczyki, związane z bogatymi w węglan wapnia siedliskami. W typowych postaciach drzewostan jest bukowy, w górach niekiedy także bukowo-jodłowy lub nawet jodłowy. Charakterystyczny jest stawy udział w runie kilku gatunków storczyków, a także cieplolubnych gatunków roślin, wiążących ten typ buczyn z cieplolubnymi dąbrowami.</p>	<p>W Polsce występowanie buczyn storczykowych stwierdzono w kilku izolowanych regionach – w Pieninach, Tatrach Zachodnich, Małopolsce (w tym w Jurze Krakowsko-Częstochowskiej i Górach Świętokrzyskich), niektórych pasmach Sudetów, na Pojezierzu Pomorskim i na skrajnie wysoczyźnie nad aktywnymi marglistymi klifami na Wolinie.</p>	<p>dzięciol białogrzbiety, dzięciol czarny, dzięciol średni, dzięciol zielonosiwy, muchołówka mała, puszczyk uralski, siniak</p>

Kod typu siedliska	Nazwa siedliska	Definicja	Uwagi i zasięg występowania siedliska w Polsce	Gatunki ptaków związane z danym typem siedliska
9160	Grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>)	Ten typ siedliska przyrodniczego obejmuje lasy dębowe, dębowo-grabowe lub grabowe, czasem z udziałem lipy, na żyznych, często wilgotnych siedliskach, różniące się od innych grądów stałym udziałem buka oraz uboższym składem florystycznym.	Grądy subatlantyckie występują w północno-zachodniej części Polski, na Pomorzu, sięgając na południe po linię Nareci, a na wschód po Wzniesienia Elbląskie i Warmię. W większej części swojego zasięgu są one jedynym występującym typem ekosystemu grądowego.	bielik, bocian czarny, czapla siwa, dzięcioł białogrzbiety, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, dzięcioł zielonosiwy, gągoł, muchołówka mała, nurogęs, orlik krzykliwy, siniak, słonka, trzmielojad
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Gallio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	Lasy dębowo-grabowe nizin Środkowoeuropejskich stanowiące w Europie Środkowej i Środkowo-Wschodniej roślinność leśną siedlisk żyznych i dominujący potencjalnie typ roślinności. Wielogatunkowy drzewostan mogą budować niemal wszystkie występujące na danym terenie gatunki drzew liściastych, na ziemiach polskich praktycznie stałym elementem jest obecność grabu, a w zdecydowanej większości płatów także dębu. W Polsce północno-wschodniej znaczną rolę w drzewostanie, aż do lokalnej dominacji, odgrywać może świerk. Udział sosny w drzewostanie jest zwykle wynikiem dawniejszych działań człowieka. Przyjęty jest podział na 3 podtypy – grąd środkowoeuropejski, grąd subkontynentalny i grądy zboczowe.	Grądy środkowoeuropejskie występują w zachodniej, częściowo środkowej oraz południowo-zachodniej Polsce. Obejmują swym zasięgiem głównie obszary nizinne oraz pasma Przedgórzy Sudeckich i piętro pogórza w Sudetach. Grądy subkontynentalne występują we wschodniej i środkowej Polsce. W Karpatach ich górna granica pokrywa się z dolną granicą piętra regla dolnego. Głównym obszarem występowania nizinnych grądów zboczowych w Polsce są Pojezierza Wschodniobałtyckie. Najczęściej lasy te spotykane są na terenach pagórkowatych, gdzie zajmują stoki dolin, jarów i wąwozów. Odnotowano je np. na stokach dolin Drwęcy, Osy, Liwy, Baudy, Pastęki, Łyny, Krutyni, Czarnej Hańczy i innych rzek Warmii i Mazur, na zboczach jarów i wąwozów, a także np. na zboczach rynien jeziornych.	bielik, bocian czarny, czapla siwa, dzięcioł białogrzbiety, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, dzięcioł zielonosiwy, gągoł, jaszczurka, muchołówka białoszyja, muchołówka mała, nurogęs, orlik krzykliwy, puszczyk uralski, siniak, słonka, sóweczka, trzmielojad
9180	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilio-plathyphylis</i> <i>Acerion pseudoplatani</i>)	Wielogatunkowe, żyzne lasy jaworowe, klonowo-bukowe i klonowo-lipowe rozwijające się na stromych stokach i zboczach skalnych, z reguły przy nachyleniu 30–50°, często z występującym na powierzchni rumoszem, głazami i blokami skalnymi oraz silnie zaznaczającymi się, aktywnymi procesami erozyjnymi. W drzewostanie dominują jawor, klon zwyczajny lub lipa szerokolista.	Rozmieszczenie jaworzyn i lasów klonowo-lipowych ograniczone jest do południowej części Polski. Występują na terenie pasm górskich i pogórzy łuku Karpat i Sudetów oraz na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej.	drozd obrozny, dzięcioł czarny, siniak, trzmielojad

9190	Pomorski kwaśny las brzozowo-dębowy (<i>Betulo-Quercetum</i>)	<p>Ubogi florystycznie, kwaśnolubny las brzozowo-dębowy na ubogich, piaszczystych glebach. W Polsce zasięg tego lasu ograniczony jest do wąskiej strefy wybrzeża i pobraża Bałtyku, przy czym najpełniej rozwija się on w zachodniej i środkowej części wybrzeża. Zajmuje na ogół tereny płaskie, położone bezpośrednio na zapleczu wydm nadmorskich albo w głębi lądu miejsca znajdujące się w obniżeniach między wydmami oraz ponad niskimi i średniej wysokości klifami zasypnymi piaskiem.</p>	<p>Lasy opisywanego typu występują w strefie przymorskiej, zwykle nie dalej niż kilkanaście kilometrów od brzegu morza lub przymorskich zalewów. Skupienia większych i lepiej wykształconych płatów znane są np. z Mierzei Wiślanej, a także z lasów wokół Zalewu Szczecińskiego (okolice Stepnicy, Puszcza Wkrzańska), rozproszone płaty występują jednak wzdłuż całego wybrzeża.</p>	<p>dzięcioł czarny, a poza nim brak danych, na podstawie których można określić skład zespołu ptaków związanych z dojrzalą postacią tego siedliska.</p>
91D0	Bory i lasy bagienne	<p>Lasy iglaste i liściaste na wilgotnym i mokrym podłożu torfowym, z trwale wysoko położonym lustrem wody, w niektórych przypadkach usytuowanym wyżej niż na otaczającym terenie. Woda jest zawsze uboga w związki odżywcze, związana z obecnością torfowisk wysokich i kwaśnych torfowisk przejściowych. W Polsce typ wybitnie niejednorodny. Zaliczane są tu: brzezina bagienne (brzozowy las bagienny na torfach przejściowych i murszach), sosnowy bór bagienny (bór sosnowy siedlisk torfowych z bagnem zwyczajnym <i>Ledum palustre</i> i borówką bagienną <i>Vaccinium uliginosum</i>), górskie torfowiska wysokie z sosną błotną (torfowiska wysokie położone w górach, na grzędach torfowych, porośnięte skupieniami kosodrzewiny), podmokłe i torfowiskowe świerczyny górskie, borealna świerczyna bagienne (borealny bór świerkowy na kwaśnym torfie) oraz sosnowo-brzozowy las bagienny (las brzozowo-sosnowy na torfach przejściowych).</p>	<p>Główny obszar występowania brzeziny bagiennej obejmuje pas Pobrzeży i Pojezierzy Południowobałtyckich. Bór bagienny sosnowy jest zespołem nizinowym, wyjątkowo występuje w kotlinach śródogórskich. Rozprzestrzeniony jest na całym niżu, lecz bardzo nierównomiernie, szczególnie częsty jest w pasie pojezierzy na północy kraju, w Polsce środkowej na Pojezierzu Łęczyńsko-Włodawskim, w Puszczy Solskiej, Niecce Sieradzkiej i Kotlinie Sandomierskiej. Na południu kraju większe skupienia stanowisk tylko na Podhalu. Górskie torfowiska wysokie z sosną drzewokosą i kosodrzewiną spotykane są w Sudetach, Karpatach (Tatry, Podhale), a poza obszarem górskim w Borach Dolnośląskich. Podmokłe i bagienne świerczyny górskie ograniczone są do rejonów górskich, jednak w górach są one związane z torfowiskami wysokimi, przejściowymi oraz wysiękami, najczęściej spotykanymi w reglu górnym, rzadziej w reglu dolnym oraz w piętrze pogórze. Borealna świerczyna bagienne i sosnowo-brzozowe lasy bagienne spotykane są w Polsce północno-wschodniej.</p>	<p>bielik, cietrzew, czeczotka, dzięcioł białostrzybi, dzięcioł czarny, dzięcioł trójpalczasty, dzięcioł zielonosiwy, dziwonina, gadożer, gągoł, głuszec, orlik krzykliwy, podróżniczek, puchacz, rybołów, samotnik, słonka, słowik szary, sóweczka, włochatka, zimorodek, żuraw</p>

Kod typu siedliska	Nazwa siedliska	Definicja	Uwagi i zasięg występowania siedliska w Polsce	Gatunki ptaków związane z danym typem siedliska
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnion glutinoso-incanae</i>), olsy źródłiskowe	Ten typ siedliska przyrodniczego obejmuje nadrzeczne lasy jesionowe i olszowe, olszynki olszy szarej oraz nadrzeczne lasy wierzy białej i kruchej oraz rodzimych topoli. Występują one w całej Polsce, choć w różnych miejscach mogą być reprezentowane przez rozmaite podtypy. Wszystkie należące tu typy lasu są związane z siedliskami aluwialnymi, zwykle zalewanymi wodami rzecznyymi. Należą tu rozmaite i dość silnie różniące się podtypy – od jesionowo-olszowych lasów na źródłiskach i związanych z nimi ciekach, przez olszowe lasy w dolinach szybko płynących rzek, olszyny w dolinach rzek wolno płynących, górskie olszynki olszy szarej, po nadbrzeżne lasy wierzbowe nad dużymi rzekami.	Łęg wierzbowy wykształca się na terasach zalewowych dolin dużych i średnich rzek, gdzie zachodzą procesy madotwórcze, a gleby cechuje odpowiednio wysoki poziom wody gruntowej. Jego siedliska zwykle przylegają do koryta właściwego. Są nisko położone w stosunku do nurtu, podsiągają wodami korytowymi, są najczęściej podtapiane, a po powodzi najpóźniej odstaniane. Występuje w całym kraju, we wszystkich płaskodennych dolinach rzek i potoków posiadających łożysko (koryto wód powodziowych), w obrębie którego zachodzi proces madotwórczy, a gleby mają odpowiednią wilgotność. Swym zasięgiem obejmuje cały niż, od wybrzeża Bałtyku po większe potoki górskie, mniej więcej do 600 m n.p.m. w Beskidach Zachodnich i Paśmie Policy, 670 m w Beskidzie Wyspowym, 850 m n.p.m. w Gorcach, a na Podhalu do 880 m. n.p.m.	bączek, bielik, bocian czarny, brodziec piskliwy, czapla siwa, dzięcioł biało-żółty, dzięcioł białoszy, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, dzięcioł trójpalczasty, dzięcioł zielonosiwy, dziwonka, gadożer, gęsiorek, jarzębatka, kania czarna, kania ruda, muchołówka białoszyja, muchołówka mała, orlik grubodzioby, orlik krzykliwy, pod różniczek, puchacz, remiz, siniak, słonka, słowik szary, strumieniówka, ślepowron, trzmiełojad, zimorodek, żuraw
			Nadrzeczny łęg topolowy rozwija się na aluwialnych dużych i średnich rzek, w najwyższej wyniesionych partiach teras dennych, gdzie zachodzi proces madotwórczy. Jest zatapiany znacznie rzadziej niż łęg wierzbowy, a po powodzi szybciej od niego odstaniany. Zajmuje najsuchsze i najmniej żyzne dolinne gleby napyłkowe, wykształcone z cięższych mad. Siedliska łęgu topolowego leżą na obszarze pokrywających się zasięgów topoli białej <i>Populus alba</i> i czarnej (sokory) <i>P. nigra</i> , charakterystycznych gatunków zespołu. Topola biała występuje na terenie całej Polski, osiągając północną granicę zasięgu. Zdecydowanie częściej jest na południu kraju, bliższym centrum jej występowania.	

Stanowiska topoli czarnej znane są z całej Polski, z wyjątkiem Pomorza Zachodniego i regionów północno-wschodnich.

Łęgi jesionowo-olszowe występują na dnach dolin mniejszych rzek i strumieni na nizinach. W miejscach takich łęgi zajmują różne typy gleb hydrogenicznych, semihydrogenicznych lub nąpływowych. Zalewy powierzchniowe wodami rzecznyymi mogą, w zależności od sytuacji lokalnej, występować co roku lub co kilka lat, istnieją także łęgi nie zalewane, lecz zasilane ruchomymi wodami gruntowymi. Łęgi, oprócz dolin niewielkich rzeczek i strumieni, mogą występować także w brzeźnych partiach dolin wielkich rzek nizinnych, a także niemal wszędzie w strefie ekotonowej między łąkami a olsami. Mogą też występować w otoczeniu jezior. Lasy postaci łągi gwiazdnicowego są ograniczone w swoim występowaniu do pasa Pojezierzy, a łęgi ze świerkiem do północno-wschodniej Polski. Łęgi jesionowo-olszowe występują dość pospolicie w całej Polsce, z wyjątkiem gór.

Lasy olszowe na źródłiskach lub kopulach torfowisk źródłiskowych stanowią niejedolitą i dość różnorodną grupę ekosystemów, które łączy ich podstawowa cecha ekologiczna – związek z wodami źródłiskowymi. Nizowe olszyny źródłiskowe znane są dotąd z Pomorza, Ziemi Lubuskiej, Warmii i Mazur oraz Suwalszczyzny, możliwe jest jednak ich występowanie także w innych częściach nizin.

Podgórski łąg jesionowy związany jest z dolinami niewielkich górskich i podgórskich potoków.

Kod typu siedliska

Nazwa siedliska

Definicja

Uwagi i zasięg występowania siedliska w Polsce

Gatunki ptaków związane z danym typem siedliska

Typowa postać wykształca się jako pas wzdłuż cieków, na płaskich dnach dolin i terasach potoków. Prócz tego łęg jesionowy rozwija się u podstawy stoków, spod których sączy się woda. Łęgi te występują dość pospolicie na Pogórzach i w niższej strefie gór, schodząc z jednej strony aż do podnóża gór, a z drugiej – sięgając regła dolnego i wysokości 800–840 m n.p.m., zarówno w Sudetach jak i w Beskidach. Nafowano je także na Wyzynie Krakowsko-Częstochowskiej, a postaci przejściowe między nimi a niżowymi łęgami olszowo-jesionowymi – także w Górach Świętokrzyskich. Z nizu płaty podgórskich łęgów jesionowych podano dotychczas z Pomorza Zachodniego, Pojezierza Kaszubskiego, Wzniesień Elbląskich i doliny Wąszy.

Nadrzeczne olszyny górskie wykształcają się na terasach zalewowych rzek górskich i podgórskich. Zasięg tego siedliska jest wyraźnie ograniczony do dolin rzek i potoków na obszarach górskich. Obejmuje zarówno Sudety (gdzie wiele płątów uległo zniszczeniu), jak też Karpaty Zachodnie i Karpaty Wschodnie.

Bagienna olszyna górska wykształca się w miejscach gdzie stale wypływa i sączy się woda o odczynie słabo kwaśnym lub zasadowym. Z reguły są to wychodnie warstw nieprzepuszczalnych w miejscach o słabym spadku terenu, najczęściej wyplaszczony dna dolin. Występowanie bagiennych olszyn górskich zostało stwierdzone w dolnym reglu prawie wszystkich części Karpat polskich, wszędzie jednak jest ona zespołem dość rzadkim, tworzącym niewielkie i rozproszone płaty.

91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	Ten typ siedliska przyrodniczego obejmuje wilgotne lasy dębowo-wiązowo-jesionowe, związane z siedliskami okazjonalnie zalewanymi wodami rzecznyymi, lub pozostającymi pod wpływem okresowych spływów wód powierzchniowych albo ruchomych wód gruntowych. Występują one w całej Polsce, choć rzadziej niż np. łągi jesionowo-olszowe. Spośród wszystkich lasów łągowych stanowią postaci najbardziej zbliżające się do łąków.	Zasięg występowania obejmuje całą niżową część Polski, jednak ze względu na specyficzne warunki siedliskowe takie lasy znaleźć można tylko w dolinach dużych rzek. Najbardziej znane są łągi w dolinie Odry na Dolnym Śląsku, jak są też płaty zalewowych łągów nad Wartą. Łągi wiązowo-jesionowe, chociaż silnie już zgrądowniałe, znane są też znad Nysy Łużyckiej. W dorzeczu Wisły łągi tego typu są mniej pospolite niż w dorzeczu Odry, choć również występują. Niezależowe łągi wiązowo-jesionowe występują w rozproszeniu na terenie całej Polski, sięgają do położen podgórskich, np. w niektórych częściach Pogórza Sudetów jest to najpospolitsze zbiorowisko łągowe w dolinach potoków.	bielik, bocian czarny, dzięcioł białogrzbisty, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, dzięcioł zielonosiwy, dziwonia, gągoł, kania czarna, kania ruda, muchołówka białoszyja, muchołówka mała, orlik krzykliwy, puchacz, słonka, słowik szary, strumieniówka, trzmielojad
9110	Cieplolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>)	Świetliste, umiarkowanie ciepłolubne, bogate florystycznie lasy dębowe, stanowiące kresowe postaci subkontynentalnych kserotermicznych dąbrów. Zajmują często południowe zbocza wzniesień, ale spotyka się je również na terenach płaskich.	Siedliska świetlistych lasów dębowych występują głównie we wschodniej i środkowej części Polski. Spotyka się je często w Dziale Mazowiecko-Poleskim oraz Dziale Brandenbursko-Wielkopolskim. Znane są także stanowiska w Dziale Wyzyn Południowopolskich. W całym zasięgu w Polsce rozmieszczenie fitocenozy zespołu cechuje duże rozproszenie i mała powierzchnia. Płaty podgórskiej ciepłolubnej dąbrowy spotkano jedynie na Pogórzcu Złotoryjskim. Unikatem jest dąbrowa z dębem omszonym w Bielinku nad Odrą – na jedynej polskim stanowisku.	brak danych
91P0	Jodłowy bór świętokrzyski (<i>Abietetum polonicum</i>)	Wyzymne bory jodłowe, jodłowo-świerkowe lub jodłowo-sosnowo-dębowe, rozwijające się na mezotroficznym, kwaśnym glebach w Polsce południowo-wschodniej, a w szczególności w Górach Świętokrzyskich i na Podkarpaciu.	Zespół uważany za endemiczny dla wyzyn Polski południowo-wschodniej występuje w Górach Świętokrzyskich i ich okolicach, na Roztoczu, w Puszczy Solskiej i Kotlinie Sandomierskiej. Natowane także w Lasach Janowskich. Występuje również na Pogórzcu Karpackim.	dzięcioł trójpalczasty, głuszc, orzeł przedni, puszczyk uralski, słonka
91Q0	Górskie reliktowe lasy sosnowe (<i>Erico-Pinion</i>)	Siedlisko obejmuje niewielkie fragmenty skat i urwistych zboczy, dolomitowych lub wapiennych		Siedlisko zajmuje tak małe powierzchnie, że nie jest postregane przez ptaki jako odrębne.

Kod typu siedliska	Nazwa siedliska	Definicja	Uwagi i zasięg występowania siedliska w Polsce	Gatunki ptaków związane z danym typem siedliska
91T0	Śródłądowy bór chrobotkowy	w Tatrach i Pieninach, zwykle o południowej wystawie, na których wykształcają się luźne reglowe laski niskich sosen. Naturalne suche bory sosnowe ubogich i kwaśnych siedlisk, o runie bogatym w chrobotki, występujące w rozproszeniu na terenie całej Polski, poza strefą przymorską (gdzie ich miejsce zajmują chrobotkowe postaci borów bazynowych).	Śródłądowy bór chrobotkowy występuje na skrajnie ubogich i suchych siedliskach leśnych obszarów nizinnych i wyżynnych całej Polski, z wyjątkiem wąskiego pasa wydmowego nad Bałtykiem, gdzie najuboższe postaci borów sosnowych reprezentowane są przez podzespół chrobotkowy nadmorskiego boru bazynowego <i>Empetro nigri-Pinetum cladoniotosum</i> . Najlepiej wykształcone i najbardziej typowe płaty tego zbiorowiska są najczystsze w zachodniej oraz częściowo także w środkowej części kraju. Śródłądowy bór chrobotkowy zajmuje na ogół niewielkie powierzchnie, zwykle w kompleksie przestrzennym z borami świeżymi. Stosunkowo najważniejszą rolę odgrywał do niedawna w krajobrazach roślinnych Borów Tucholskich oraz puszczy: Noteckiej, Rzepińskiej, Kozińskiej, Solskiej i Zielonej Kurpiowskiej. Dane o licznych występowaniu boru chrobotkowego w wielu innych kompleksach, np. w Puszczy Noteckiej, zamieszczane nawet w niedawno wydanych monografiach fitosocjologicznych lasów Polski, są dziś już nieaktualne.	dzięcioł czarny, gągoł, głuźzec, lelek, lerka, włochatka
94T0	Górskie bory świerkowe (<i>Piceion abietis</i> część-zbiorowiska górskie)	Bory świerkowe w reglu górnym i świerkowojodłowe z domieszką buka w reglu dolnym, rozwijają się zarówno na podłożu wapiennym, jak i zbudowanym ze skał krystalicznych ubogich w węglan wapnia oraz na glebach o różnej wilgotności. Bory świerkowe, w których gatunkiem panującym jest świerk pospolity,	Największe powierzchnie w Karpatach i Sudetach zajmuje dolnoreglowy bór mieszany. Na sporych obszarach rozwinęły się także acydofiline świerczyny górnoreglowe przywiązane do podłoża ubożego w węglan wapnia. Są one rozpowszechnione w krystalicznej części Tatr, w Beskidach Zachodnich oraz w Sudetach; obejmują tam większość borów	boćian czarny, cietrzew, drożd obrożny, dzięcioł czarny, dzięcioł trójpalczasty, głuźzec, jarząbek, orzeł przędzi, płochacz halny, puchacz, puszczyk uralski, sóweczka, włochatka

9420	<p>Górski bór limbowo-świerkowy (<i>Pino cembrae-Piceetum</i>)</p>	<p>Las limbowo-świerkowy z domieszką modrzewia europejskiego, o luźnym drzewostanie rozwijającym się na stromych zboczach przy górnej granicy lasu w Tatrach Wysokich.</p>	<p>zajmują znaczne powierzchnie w górnej części regla dolnego oraz prawie wszystkie siedliska obecne w piętrze regla górnego. Górna granica występowania borów świerkowych jest zarazem górną granicą lasu.</p> <p>górnoregulowych. Świerczyna nawapienna występuje przede wszystkim w wapiennej części Tatr Zachodnich. Największą powierzchnię bór górnoregulowy zajmuje w Tatrach. Centrum występowania świerczyny górnoregulowej w Beskidach są Gorce, spore powierzchnie spotykane są w Beskidzie Żywieckim. W Sudetach największe powierzchnie zajmuje bór górnoregulowy w Karkonoszach i w Górach Izerskich. Dolnoregulowy bór jodłowo-świerkowy występuje w Karpatach i w Sudetach, przy czym w Sudetach mniejszy jest w nim udział jodły. Jego płaty znajdują się w większości sudeckich pasm górskich oraz we wszystkich pasmach karpaccich, z wyjątkiem Pienin.</p>	<p>drozd obrożny, dzięcioł czarny, dzięcioł trójpalczasty, płochacz halny</p>
------	--	--	--	---

Maciej Gramadźki